

2008-10-28

15. Motion - Transfetter i maten

Diarienummer 0800603

Regionstyrelsens förslag

1. Regionfullmäktige anser motionen besvarad genom regionstyrelsens yttrande.

Sammanfattning av ärendet

Björn Söder (sd) föreslår i en motion att livsmedel som Region Skåne köper in och serverar inte ska innehålla industriellt framställda transfetter och att Region Skåne i övrigt följer den danska linjen i fråga om transfetter som medger maximalt två procent transfetter av det totala fettinnehållet.

Regionstyrelsen har behandlat ärendet 2008-10-09, § 240.

Bilagor

1. Regionstyrelsens beslut 2008-10-09, § 240
2. Motion från Björn Söder (sd)

§ 240 Motion. Transfetter i maten (RF)

Diarienummer 0800603

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

1. Regionfullmäktige anser motionen besvarad genom regionstyrelsens yttrande.

Reservation

Björn Söder (sd) reserverar sig med hänvisning till eget yrkande.

Sammanfattning av ärendet

Björn Söder (sd) föreslår i en motion att livsmedel som Region Skåne köper in och serverar inte ska innehålla industriellt framställda transfetter och att Region Skåne i övrigt följer den danska linjen i fråga om transfetter som medger maximalt två procent transfetter av det totala fettinnehållet.

I ärendet finns följande skrivelser

1. Motion 2008-02-23 från Björn Söder (sd)
2. Skrivelse 2008-10-09 från regionstyrelsen

Yrkanden

Ordföranden Jerker Swanstein (m) yrkar att styrelsen beslutar enligt beslutet ovan.

Björn Söder (sd) yrkar att styrelsen beslutar bifalla motionen.

Ordföranden ställer proposition på de båda yrkandena och finner att styrelsen har bifallit hans yrkande.

Vid protokollet
Karl Gustav Andersson
Rätt utdraget intygar

Ulla Olsson

Regionfullmäktige

Motion. Stopp för industriellt framställda transfetter i maten

Regionstyrelsens förslag:

1. Regionfullmäktige anser motionen besvarad genom regionstyrelsens yttrande.

Motionen

Björn Söder (sd) föreslår i en motion att livsmedel som Region Skåne köper in och serverar inte skall innehålla industriellt framställda transfetter och att regionen i övrigt skall följa den danska linjen i fråga om transfetter som medger maximalt två procent transfetter av det totala fettinnehållet.

Regionstyrelsens övervägande

Ungefär hälften av de transfetter som konsumeras kommer från härdat fett, som också innehåller mättat fett. (Transfetter i det härdade fettet kallas även "industriellt tillverkade transfetter"). Resterande hälft kommer från kött-, chark- och mejeriprodukter (naturligt transfett).

Exempel på livsmedel med industriellt tillverkade transfetter är produkter som innehåller mycket mättat fett; Pommes frites, friterad mat, pajer, piroger, småkakor, kex, godis och snacks. De naturliga transfetterna återfinns i smör, grädde, ost och kött med hög fetthalt.

De vetenskapliga studier som finns har inte kunnat påvisa någon skillnad mellan hur naturligt transfett och industriellt transfett påverkar kroppen.

Av EU-länderna är det endast Danmark som har lagstiftning och den medger en högsta nivå som övertiger den nuvarande nivån i Sverige såväl som i Danmark. Sverige har, liksom övriga EU-länder, valt en annan väg än lagstiftning. Istället har det förts en diskussion med livsmedelsindustrin. Sedan 90-talet har mängden transfett i svenska livsmedel minskat betydligt.

Det genomsnittliga intaget av transfetter i Sverige är cirka 2 gram per dag, vilket motsvarar 1 procent av fettintaget. Det är den mängd som WHO anser att man högst bör äta varje dag. 2004 införde danska Fødevaredirektoratet nationella regler som innebär att innehållet av transfettsyror i livsmedel begränsas till högst 2 procent av totalfettet. Den verkliga nivån är, precis som i Sverige, ca 1%. För Region Skånes del finns inga tillgängliga siffror men intaget borde rimligen vara lägre än riksgenomsnittet eftersom vi i mycket liten utsträckning serverar våra patienter pommes frites, friterad mat, pajer, piroger, snacks och godis. Däremot förekommer småkakor och kex i samband med t ex eftermiddagsfika på vårdavdelningar.

Även om transfett skulle vara farligare än mättat fett, har det mättade fettet mycket större betydelse för hälsan, eftersom konsumtionen är högre. Mättat fett, precis som transfett, ökar halten av det onda LDL - kolesterolet i blodet och minskar halten av det goda HDL - kolesterolet. Detta leder i sin tur till ökad risk för hjärt- och kärlsjukdom. I Sverige är intaget av mättat fett mellan 30-40 gram per dag, vilket är 10-15 gram mer än rekommenderat. Detta motsvarar ca 17 procent av totalfettet per dag.

Då intaget av transfetter är relativt lågt i Sverige, borde således fokus ligga på att minska intaget av mättat fett, som det konsumeras så mycket mer av. Enligt Livsmedelsverket innebär de nordiska och svenska näringsrekommendationerna att intaget av mättat fett och transfettsyror bör minska med en tredjedel.

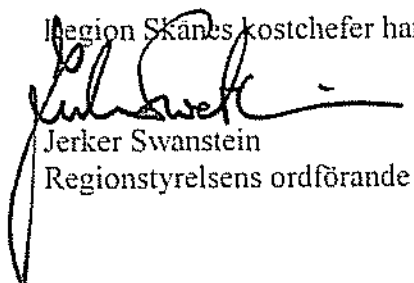
Region Skåne följer ESS-gruppens rekommendationer och svenska näringsrekommendationer. Därmed begränsas intaget av mättat fett inklusive transfett till högst 10 procent av energiintaget.

Ett förbud mot industriella transfetter i Region Skåne blir svårt att hantera eftersom det saknas lagstiftning som kräver att mängden transfetter redovisas i innehållsdeklarationer. Dock finns en möjlighet att i kommande upphandlingar uttrycka att en reducering av transfetter skall beaktas.

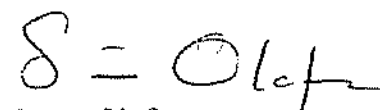
Det är även viktigt att lyfta fram att kosten utgör en del av hälsan och det är viktigt att få kunskap om de faktorer i samhället som bidrar till ohälsa i allmänhet och fetma i synnerhet. Olika satsningar inom Region Skåne behöver därför kompletteras med ett bredare angreppssätt, i samverkan med andra samhällsaktörer för att påverka de strukturer som finns i Skåne som orsakar bl a fetma.

Region Skåne samverkar sedan ett antal år tillbaka med de skånska livsmedelsindustrierna. Som exempel kan nämnas projektet "Mat i Skåne" inom ramen för regional utveckling samt arbetet med att ta fram en livsmedelsstrategi inom folkhälsoområdet.

Region Skånes kostchefer har biträtt vid beredningen av detta yttrande.

Jerker Swanstein
Regionstyrelsens ordförande

Sören Olofsson
Regiondirektör

Referenser:

1. Svenska näringsrekommendationer – rekommendationer om näring och fysisk aktivitet. Uppsala: Livsmedelsverket;2005.
http://www.slv.se/templates/SLV_Page.aspx?id=13925&epslanguage=SV
2. Nordic Nutrition Recommendations 2004. Integrating nutrition and physical activity. Nord 2004:13. Köpenhamn: Nordic Council of Ministers;2004.<http://www.norden.org/pub/sk/showpub.asp?pubnr=2004:013>.
3. Mat och näring för sjuka inom vård och omsorg (ESS-gruppen) Livsmedelsverket 2003.
4. Frågor och svar om transfetter från livsmedelverkets hemsida

2008-02-23

Motion angående stopp för industriellt framställda transfetter i maten

Omfattande forskning visar att industriellt framställda transfetter är mycket hälsofarliga. De ökar risken för hjärt- och kärlsjukdomar, samtidigt som intag av transfetter ökar halterna av det "onda" kolesterolet LDL och ger lägre halter av det "goda" kolesterolet HDL. Andra studier visar att transfetter bidrar till inflammation i kroppen och att de nästlar sig in i blodkärlens innerväggar, vilket får dem att fungera sämre. Transfetter har även satts i samband med andra hälsoeffekter som cancer, typ 2 diabetes och allergier.

Industriellt framställda transfetter används inte minst i snabbmat, bakverk och halvfabrikat som pulversåser och fritureolja.

År 2004 införde Danmark en särskilt låg gräns för industriellt framställda transfetter, vilket visar att man tar problemet på stort allvar där. Även i New York och Chicago har förbud införts, vilket inneburit att flera stora amerikanska snabbmatskedjor har valt att lägga om produktionen och plocka bort de industriellt framställda transfetterna ut maten. Och i Storbritannien gick de stora matvarukedjorna under förra året ut med beskedet att de rensar bort alla varor på hyllorna som innehåller industriellt framställda transfetter.

Folkhälsominister Maria Larsson har nyligen sagt nej till att lagstifta om förbud mot transfetter i Sverige. Hon menar att Sverige "har bättre resultat och ligger på lägre nivåer än Danmark". Hennes åsikter kan givetvis diskuteras och ifrågasättas.

I Region Skåne finns idag, enligt uppgifter, inga särskilda riktlinjer eller policies, utöver Livsmedelsverkets, för hur man skall förhålla sig till industriellt framställda transfetter. Sverigedemokraterna ser det som en självklarhet att Region Skåne ska erbjuda patienter, personal och övriga mat som är näringsrik och inte påverkar deras hälsa negativt.

Med anledning av vad som framförs ovan menar Sverigedemokraterna att livsmedel som köps in och serveras på regionala inrättningar i Region Skåne, skall innehålla ett minimum av industriellt framställda transfetter.

Regionfullmäktige föreslås besluta:

att livsmedel som Region Skåne köper in och serverar inte ska innehålla industriellt framställda transfetter och att regionen i övrigt följer den danska linjen i fråga om transfetter som medger maximalt två procent transfetter av det totala fettinnehållet.

För Sverigedemokraterna

Björn Söder (sd)

Expo 2008/08

Reggrödan, Er-led (sd)

TL. Kommitte K&A. CE.